KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.10.2015 r.
COM(2015) 538 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY

sporządzony na podstawie art. 395 dyrektywy Rady 2006/112/WE

KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY

sporządzony na podstawie art. 395 dyrektywy Rady 2006/112/WE

1. INFORMACJE PODSTAWOWE

Zgodnie z art. 395 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej („dyrektywa VAT") Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, może upoważnić każde państwo członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków stanowiących odstępstwo od przepisów wspomnianej dyrektywy w celu uproszczenia procedury poboru podatku VAT lub zapobiegania niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania. Ponieważ procedura ta przewiduje odstępstwa od ogólnych zasad stosowania VAT, takie odstępstwa powinny być proporcjonalne i mieć ograniczony zakres.

Pismem zarejestrowanym przez Komisję w dniu 18 czerwca 2015 r. Republika Austrii, Republika Bułgarii, Republika Czeska i Republika Słowacka wystąpiły z wnioskiem o zezwolenie na zastosowanie środka stanowiącego odstępstwo od art. 193 dyrektywy VAT. Zgodnie z art. 395 akapit drugi wspomnianej dyrektywy Komisja poinformowała pozostałe państwa członkowskie pismem z dnia 2 lipca 2015 r. o wniosku złożonym przez te cztery państwa członkowskie. Pismem z dnia 7 lipca 2015 r. Komisja poinformowała Republikę Austrii, Republikę Bułgarii, Republikę Czeską oraz Republikę Słowacką, że posiada wszystkie informacje, które uznaje za niezbędne w celu rozpatrzenia wniosku.

Państwa te zwracają się o zezwolenie na zastosowanie odstępstwa od art. 193 dyrektywy VAT w odniesieniu do podatnika zobowiązanego do zapłaty VAT organom podatkowym oraz zastosowanie tzw. mechanizmu odwrotnego obciążenia.

2. ODWROTNE OBCIĄŻENIE

Osobą zobowiązaną do zapłaty VAT zgodnie z art. 193 dyrektywy VAT jest podatnik dokonujący podlegającej opodatkowaniu dostawy towarów lub świadczenia usług. Celem mechanizmu odwrotnego obciążenia jest przeniesienie tego obowiązku na podatnika będącego odbiorcą dostaw.

3. ODNOŚNY WNIOSEK

Republika Austrii, Republika Bułgarii, Republika Czeska oraz Republika Słowacka, zgodnie z art. 395 dyrektywy VAT, zwracają się do Rady, działającej na wniosek Komisji, o zezwolenie na zastosowanie szczególnego środka stanowiącego odstępstwo od art. 193 dyrektywy VAT w zakresie stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub świadczenia usług o wartości powyżej 10 tys. EUR w celu zwalczania oszustw.

Umożliwiłoby to zainteresowanym państwom członkowskim nałożenie obowiązku stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia w każdym sektorze, dla każdego dowolnie wybranego rodzaju towaru lub usługi, a nawet w odniesieniu do całej gospodarki krajowej. Zmieniłoby to gruntownie obecny mechanizm płatności cząstkowych, jedną z podstawowych zasad, na których opiera się obecny system podatku VAT.

4. STANOWISKO KOMISJI

Otrzymując wniosek na podstawie art. 395, Komisja ocenia, czy spełnione są podstawowe warunki udzielenia upoważnienia, a mianowicie, czy proponowany środek szczególny upraszcza procedury dla podatników lub dla administracji podatkowej, lub czy pozwala zapobiec niektórym rodzajom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania. W tym kontekście Komisja zawsze przyjmowała ograniczone, ostrożne podejście, dopilnowując, by odstępstwa nie podważały funkcjonowania ogólnego systemu VAT, by ich zakres był ograniczony oraz by były one konieczne i proporcjonalne.

Niezależnie od tego, czy wnioskowany środek byłby faktycznie skutecznym sposobem zwalczania oszustw karuzelowych i innych rodzajów nadużyć finansowych czy też ogólnego zmniejszenia luki w dochodach z VAT, a także niezależnie od cofnięcia skutków harmonizacji, wynikającego z zastosowania takiego całkowicie nieobowiązkowego systemu, oczywiste jest, że tak daleko idący środek wykracza poza zakres odstępstwa na podstawie art. 395 dyrektywy VAT. Komisja zwróciła już uwagę na fakt, że globalne i niezróżnicowane stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia, w tym przypadku w odniesieniu do potencjalnie wszystkich towarów i usług, nie może być już uważane za środek szczególny w rozumieniu wspomnianego wyżej artykułu[1].

Należy wykazać, że stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia jest uzasadnione szczególnym oszustwem oraz że nie wykracza poza środki niezbędne do zwalczania tego nadużycia, co oznacza, że środek pomocy musi być ukierunkowany. W każdym przypadku jest jednak wykluczone, że taki środek miałby zastosowanie do dużych części lub nawet do całej gospodarki i do poszczególnych etapów produkcji i dystrybucji.

Wynika to z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który orzekł, że środki podjęte w zastosowaniu art. 395 dyrektywy VAT w celu uproszczenia procedury poboru VAT lub zapobiegania niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania, muszą być niezbędne i stosowne do realizacji szczególnych celów oraz w jak najmniejszym stopniu oddziaływać na cele i zasady dyrektywy VAT[2].

Biorąc pod uwagę całkowity zakres przedmiotowego środka, miałby on z pewnością wpływ na podstawową zasadę płatności cząstkowych, na których oparty jest zharmonizowany system podatku VAT.

Komisja jest również zdania, że decyzje w sprawie wszelkich znaczących zmian w zasadach systemu podatku VAT powinny być podejmowane na szczeblu UE w ramach reformy systemu VAT, a nie w postaci pojedynczych rozwiązań krajowych.

5. WNIOSKI

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione argumenty, Komisja jest przeciwna wnioskowi złożonemu przez Republikę Austrii, Republikę Bułgarii, Republikę Czeską oraz Republikę Słowacką.

[1] Zob. w tym kontekście COM(2015)214.

[2] Zob. na przykład sprawa C-489/09 *Vandoorne NV*, pkt 27.